

دانشگاه یاسوج

تعاريف و مفاهيم مهم ايمنى

ایمنی

عبارت است از میزان درجه دور بودن از خطرها. در تعریف علمی ایمنی آمده است که خطر در واقع شرایطی است که دارای پتانسیل رساندن صدمه به کارکنان، تجهیزات و ساختمان ها و از بین بردن مواد یا کاهش کارایی در اجرای یک وظیفه از پیش تعیین شده است. ایمنی به طور صد در صد و مطلق وجود ندارد و عملاً هم هیچ گاه حاصل نخواهد شد. از این روست که گفته می شود ایمنی، حفاظت نسبی در برابر خطرها است.

HSE Health & Safety Environment

ایمنی و بهداشت محیط زیست

5S

نظامی است که در ژاپن به صورت نمادینه به کار گرفته شد و اهداف زیر را دنبال می کند: پیشگیری از حوادث، کاهش وقفه کاری، کنترل عملیات تولید، افزایش بهره‌وری در محیط کار. این نظام آراستگی شامل موارد ذیل می شود:

نظافت (Shitsuke) نظم و ترتیب (Seition) پاکسازی (Seiri) آموزش فرهنگ کاری (Seiketus) حفظ و نگهداری (Seiso).

PPE

Personal Protective Equipment

تجهیزات حفاظت فردی

وسایلی که جهت حفاظت فرد از بیماری‌ها و آسیب‌های شغلی در نتیجه مواجهه با عواملی مثل عوامل شیمیایی، رادیولوژی، مکانیکی، فیزیکی و ... فرد را در محیط کار حفظ می کند.

HAZARD

خطر

شرایطی است بالقوه که دارای پتانسیل صدمه به افراد، آسیب رسانی به تجهیزات، از بین بردن مواد یا کاهش کارایی در انجام یک عمل از پیش تعیین شده باشد. به همین ترتیب می توان گفت خطر شرایطی است که تماس نامطلوب با یک منبع انرژی را فراهم می کند. (خطرات بالقوه)

شدت خطر

عبارت است از یک توصیف طبقه بندی شده از سطح خطرات بر اساس پتانسیل واقعی یا مشاهده شده آنها در ایجاد جراحت، صدمه و یا آسیب. نشان گر جدی بودن خطر و آثار بالقوه آن می باشد.

خطر بالقوه

شرایطی که دارای پتانسیل صدمه به افراد، خسارت به تجهیزات و ساختمان ها، از بین بردن مواد و ... باشد.

خطر بالفعل

واژه خطر بالفعل بیان کننده قرارگرفتن نسبی در معرض یک خطر بالقوه می باشد ولی وقتی که یک خطر بالقوه وجود داشته باشد الزاماً یک خطر بالفعل را به همراه نخواهد داشت.

شناسایی خطر

فرآیند تشخیص وجود یک خطر و مشخص نمودن ویژگی های آن.

Danger

مخاطره

عبارت است از قرار گرفتن در معرض شرایطی که پتانسیل آسیب رسانی دارد. بالفعل شدن خطرات مانند نزدیک شدن به دستگاه در حال کار. در واقع؛ Danger مرحله‌ی پیشرفته‌تر از Hazard است که مرکز بالفعل شدن خطر می‌باشد.

Risk

تعریف آکادمیک: ترکیبی از احتمال و پیامد وقوع یک حادثه

تعریف کاربردی: عوامل تاثیر گذار داخلی و خارجی که رسیدن به اهداف نتایج مورد انتظار را غیر قطعی می‌کند. هر چه درجه ریسک بالاتر باشد بالفعل شدن خطر افزایش می‌یابد.

Incident

رویداد

اتفاقی که منجر به یک حادثه شده و یا پتانسیل منجر شدن به یک حادثه را داشته باشد.

Accident

حادثه

اتفاق ناخواسته ای که منجر به مرگ، بیماری و آسیب می شود.

واقعه برنامه ریزی نشده و آسیب رسانی که مانع انجام یا پیشرفت یک فعالیت می شود و در نتیجه یک کار نا ایمن یا شرایط نا ایمن به وجود می آید.

Near miss

شبه حادثه

رویدادی غیر منتظره، برنامه ریزی نشده و ناگهانی که منجر به ایجاد خسارت مالی و جانی نشود. به عبارتی هر رویدادی که می توانست منجر به حادثه شود و بیانگر سطح ایمنی پایین در محیط کار است.

Lost Time Accident

زمان از دست رفته حادثه

عبارت است از مدت زمانی که فرد به علت بروز حادثه و ایجاد جراحت قادر به انجام کار نمی باشد.

System

سیستم

عبارت است از مجموعه افراد، تجهیزات، قوانین، روش ها و دستورالعمل ها که به منظور اجرای یک فعالیت معین در یک محیط خاص کنار یکدیگر قرار می گیرند.

ایمنی سیستم

فرایند تجزیه و تحلیل خطرات و کنترل آنها که از فاز ایده سیستم شروع و در فازهای طراحی، ساخت، آزمایش، استفاده و کنار گذاشتن آن ادامه می‌یابد.

منظور از ایمن و غیر ایمن چیست؟

یک مکان، یک کار معین و یا یک دستگاه زمانی ایمن انگاشته می‌شود که احتمال خطر مرگ، مجروح شدن و یا ابتلا به بیماری برای کسانی که در آنجا بوده یا با آن دستگاه کار می‌کنند در حد قابل قبول پایین باشد. به طور کلی، می‌توان چنین گفت که میزان خطر قابل قبول با پایین آمدن سطح ایمنی، افزایش و با افزایش سطح ایمنی کاهش می‌یابد. در واقع بهداشت حرفه‌ای بیماری‌ها را کاهش می‌دهد و ایمنی صنعتی به کاهش تمام خطرات می‌پردازد.

اعمال ناایمن

- ۱- عدم وجود استانداردهای شغلی در انجام کار
- ۲- نداشتن آموزش کافی
- ۳- ناتوانی جسمی، روحی و عدم تطابق با استانداردها
- ۴- نامناسب بودن استانداردها و عدم بازنگری آنها
- ۵- نبود تشویق در تولید و عدم وجود نظارت کافی

۶- فشار کاری زیاد

شرایط نایمن

عبارت است از تمام شرایطی که ممکن است فرد در معرض انواع خطرات فیزیکی، شیمیایی، ارگونومیکی، مکانیکی و... قرار بگیرد، بدون اینکه خودش امکان پیشگیری از این مواجهه را داشته باشد.

MSDS

Material Safety Data Sheet

برگه اطلاعات ایمنی مواد

برگه اطلاعات ایمنی مواد یا فرآیندهای شیمیایی را در بر می‌گیرد. این برگه اطلاعات پیرامون موارد زیر را در بر می‌گیرد:

- ۱- نام ماده و شرکت سازنده
- ۲- ترکیب شیمیایی و اجزاء تشکیل‌دهنده
- ۳- شناسایی خطر
- ۴- مقدرات کمک‌های اولیه
- ۵- مقدرات و نحوه اطفاء حریق
- ۶- نحوه کار با ماده و انبارداری
- ۷- نحوه واکنش و عکس‌العمل نسبت به رها شدن تصادفی
- ۸- کنترل‌های تماس و حفاظت فردی
- ۹- خواص فیزیکی و شیمیایی
- ۱۰- واکنش‌پذیری و پایداری
- ۱۱- اطلاعات سم‌شناسی
- ۱۲- اطلاعات زیست‌محیطی
- ۱۳- ملاحظات دفع
- ۱۴- اطلاعات حمل و نقل
- ۱۵- اطلاعات قانونی
- ۱۶- اطلاعات دیگر ..

سازمانهای مرتبط با ایمنی، بهداشت و محیط زیست

ILO : سازمان بین المللی کار

EPA : آژانس حفاظت از محیط زیست

OSHA :: سازمان بهداشت و ایمنی شغلی آمریکا

NIOSH : انستیتو ملی بهداشت و ایمنی شغلی

NFPA : انجمن ملی حفاظت در برابر حریق

ACGIH : انجمن متخصصین بهداشت صنعتی آمریکا

WHO : سازمان جهانی بهداشت